

Kõrvaltingimuse sisulise täitmise hindamiseks vajasite täiendavat teavet, eelkõige äravoolukraavi toimivuse kohta. Täpsustan alljärgnevat:

- Palume viidata konkreetsetele aerofotodele (aasta ja allikas), mille alusel on võimalik tuvastada äravoolukraavi olemasolu enne kaevandamise alustamist ning selle asukoht praegusel ajal. Võimalusel palume lisada asjakohased väljavõtted või viited. Kraavi olemasolu enne kaevandamise alustamist on tuvastatav Maa- ja Ruumiameti avalikel ajaloolistel ortofotodel. 2013. a aerolennu ortofotol ([2013. a aerolennu ortofoto](#)) kraav puudub ning 2016. a ortofotol on kraav nähtav ([2016. a aerolennu ortofoto](#)). Selleks aastaks on suhteliselt värskest ka kaevandamisega alustatud, kraavi taimestik viitab selle varasemale olemasolule. Täpset aega ei ole võimalik fikseerida, kuna vahemikust 2014-2015 puuduvad asjakohased ajaloolised ortofotod. Muud andmed tõendamiseks puuduvad. Praegune kraav on rajatud Keskpõlügeni teeninduskeskuse kuivenduseks 2015. aastal. Kraavi rajamine on kajastatud ehitusregistris ([e-ehituse platvorm](#)).
- Palume täpsustada esitatud väidet, mille kohaselt ajavahemikus 2017–2018 rekonstrueeriti äravoolukraav kaevandajast sõltumatutel põhjustel ning eraldi koostatud projektide alusel. Lisada tööde aluseks olnud projektide nimetus ja koostaja, asjakohased joonised või muud projektmaterjalid ning info tööde tellija kohta. Juhul kui vastavad materjalid ei ole Teile kättesaadavad, palume seda selgesõnaliselt märkida. Parandan, juba 2015. aastal (eelnev info põhines ajaloolistel ortofotodel). Tegemist on ehitusregistris arvele võetud ehitisega (Keskpõlügeni teeninduskeskuse kuivendusrajatis), mille ehitusloa taotlus on esitatud 20.01.2015 ([e-ehituse platvorm](#)) ning kasutusluba on ehitisele antud 18.11.2015 ([e-ehituse platvorm](#)). Kuna tegemist on ehitusregistris arvel olevate ehitistega, siis eelduste kohaselt on need rajatud nõuetele vastavate ehitusprojektide põhjal. Vastavad materjalid ei ole meile kättesaadavad.
- Palume lisada olemasoleva äravoolukraavi asendiplaan ning kraavi kirjeldus (laius, sügavus, hinnanguline lang). Äravoolukraavi keskmine pealtlaius on vastavalt 2023-2025. aasta markšneiderimõõdistamise ja LiDAR andmetele ~4-5 m, sügavus ~1,1 m ning lang jääb vahemikku 0,8-3,8 ‰. Lang on suurim karjääri lääneservaga külgneval lõigul ning väikseim Kaanjärve ojas. Vastavalt maaparandussüsteemi projekteerimismõõdistamiskeskusele on eesvoolu vähim lubatud põhja lang 0,3 ‰ ning kuivenduskraavi põhja lubatud vähim lang 0,5 ‰. Kalajärve III liivakarjääriga külgnevas osas (läänes) asuv kuivenduskraav on rajatud Keskpõlügeni teeninduskeskuse tarbeks ehitusloa (ehitusregistri dokumendi nr 1512219/00646) alusel. Äravoolukraavi asendiplaan on esitatud joonisel 1.
- Palume anda hinnangu olemasoleva teabe põhjal (aerofotod või visuaalne seisukord), kuna otsene võrdlus kaevandamiseelse olukorraga ei ole võimalik, kas olemasolev kraav tagab vee äravoolu piisavuse. 2023-2025. aasta markšneiderimõõdistamise andmetel oli kraav karjääriga külgnevas osas kuiv ning karjääri veekogu veetase stabiliseerunud ~73,4 abs m. Võttes aluseks mõõdistusel kogutud välivaatluse andmed, kraavi/eesvoolu

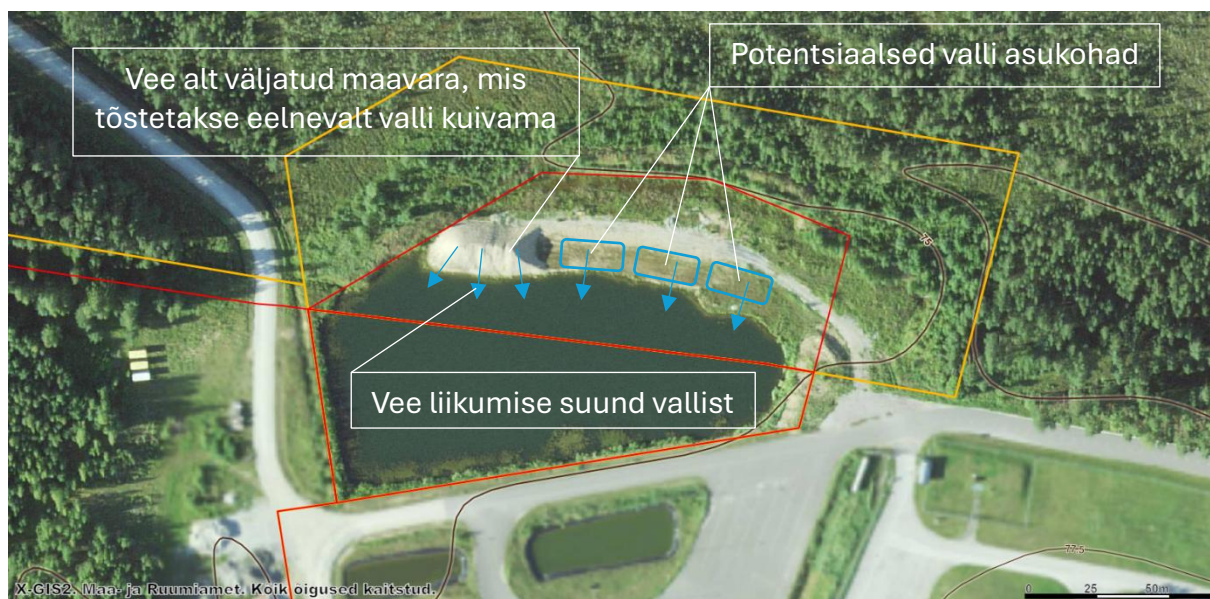
parameetrid ning asjaolu, et karjäärijärves on veetase ~0,3-0,5 m kõrgem kui Kaanjärves, võib öelda, et olemasolev kraav ja eesvool tagavad vee äravoolu piisavuse nii Keskpõlvikooni kuivendusrajatistest kui ka karjäärijärve veetaseme reguleerimiseks. Kalajärve karjääri tekkinud tehisveekogu veetase on olemasolevate mõõdistusandmete kohaselt reguleeritud abs kõrgusele ~73,4 m, mis tagab, et veetase karjääris ei tõuseks suurveeperioodidel ümbritsevast maapinnast kõrgemale. Veetase jääb karjäärijärves olemasolevate andmete põhjal külgnevast maapinnast enam kui 1 m sügavamale.

Joonis 1 Äravoolukraavi asendiplaan

Palusite täpsustada ja esitada täiendavad andmed vee liikumise suundade kohta:

- **Vallide paiknemine mäeeraldisel (skeem).** Vallid paiknevad vahetult karjäärijärve kaldal, kuhu neid on tehnoloogiliselt kõige otstarbekam kuhjata (vt joonis 2). Valli asukoht muutub vastavalt tööfrondile, kuid jääb alati vahetult karjäärijärve kaldale.
- **Selgitus või skeem, mis näitab vee liikumise eeldatavaid suundi vallidest (sh seos karjääri ja äravoolukraaviga).** Skeem on esitatud joonisel 2. Puistangud paiknevad mäeeraldisel sees vahetult veekogu kõrval kuival alal, mis on ümbritsevast looduslikust maapinnast madalamal, kuid kõrgemal veekogust. Karjääri pinnas koosneb hästi vett läbilaskvast liivast ehk vallidest väljuv vesi filtreerub kiiresti pinnasesse ning liigub lähima dreniiva veekoguni, karjääri veekogusse, kuuludes järvega samasse veebilanssi.
- **Võimalusel kõrguslik info (nt reljeef või muu kirjeldus).** Maapinna reljeefi kirjeldavad samakõrgusjooned on nähtavad joonisel 2 ning taotluse graafilistel lisadel.

Joonis 2 Vallidest väljanõrguva vee skeem